

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XVI. Idem Patriarchæ Gradensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

prosequuntur Duar. in l. sententiis 59 ff. de rejudic. Donel. & Osualdus ubi supra, Treutl. volum. 2. select. disp. 23. thes. lit. A. Richardus in manud. in pralud. §. 2. num. 17. Marienzo in dialog. relat. 3. part.

ex cap. 36. Azevedo in l. 10. tit. 37. lib. 4. Recopil. unde apparet recte in presenti Clementem docuisse sententiam prolatam per verbum statim, validam fuisse.

CAPUT XVI.

Idem Patriarchæ^a Gradenfi.

Olim tibi scripsisse recolimus, ut si dil. f. Archipresbyter, & Canonici Paduani, quibus super hoc scripta nostra direximus, dil. f. M. G. Canonico Paduano præbendam, quæ tantum residentibus de communi confertur, sicut uni ex aliis de communibus proventibus, & ^b manualia beneficia, omni dilatione postposita non conferrent, tu eos ad id appellatione cessante compelleres. Verum quia, sicut nostro Apostolatu referatur, quidam mandatum nostrum interpretari aliter, quam deceat, moluntur, cum beneficia principalia sint interpretanda largissimè: volentes à mandato nostro dubietatem auferre, non quæstionis scrupulum reservare, ut quæ mandamus, diligentius & liberius exequaris, nostrum tibi in eo aperiendum duximus intellectum. Videlicet quod præbendam, quæ tantum residentibus in victu, & vestitu de communi confertur, ipsi Mag. G. plenè, sicut uni ex aliis residentibus, injunximus conferendam. Quocirca f. t. per A. f. m. quat. in negotio ipso malitiosam interpretationem aliquam non attendens, sic quod de præfato Magistro tibi præcipimus, sublato cujuscunque appellationis obstaculo, exequi studeas diligenter.

NOTÆ.

^a **G**radensi.] Ita etiam legitur in tertia collectione. *sub tit. de rescript. c. 7. de Gradensi Patriarchæ in cap. ex literis, de offic. deleg. cap. antiqua, de privil.*

^b **Manualia.**] Idest distributiones quotidianas, ut in *cap. unic. de cleric. non resid. lib. 6. & probavi in cap. licet, de præbend.* Sed tunc obstat illa non levis difficultas; nam quod potest concedi privilegio, potest induci consuetudine, & e contra, *cap. duo. de offic. Ordin. cap. super quibusdam, §. præterea de P. S. junctis larè traditis à Felino in cap. accedentes, à n. 6. de prescrip. Covar. lib. 1. variar. cap. 10. num. 14.* Sed consuetudine introduci non potest, ut absens, & non residens in propria Ecclesia, lucretur distributiones quotidianas, *d. cap. unico, de cleric. non resid.* igitur nec privilegio concedi potest absenti jus percipiendi distributiones. Cui difficultati succumbens Probus in *d. cap. unic. num. 1. vers. Ex quibus,* docet Summum Pontificem non posse dispensare cum absente à propria Ecclesia, ut percipiat distributiones quotidianas, quia talis dispensatio, utpote contra naturam ipsarum distributionum, repugnantiam includeret, juxta textum in *cap. cum ad monasterium, de statu monac.* Verum hæc sententia facile refellitur, siquidem hujusmodi distributiones non sortiuntur prædictam naturam, ex jure divino, aut naturali; sed tantum ex Ecclesiæ constitutione, ut probavi in *cap. cum omnes, de consit. quo casu plenissimam habet Pontifex dispensandi facultatem, cap. proposui, de concess. præbend.* Vnde concessum legimus à Paulo III. & Pio V. Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, eorum ministris, & commissariis, ut non solum fructus suarum præbendarum, verum & distributiones quotidianas, dum rebus fidei inserviunt, percipiant, ut referunt, & explicant Rojas de *privil. Inquisit. n. 420.* Spino in *speculogloss. 3. princ. p. n. 78.* Barboia ad *Concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 12. & de canonicis. §. dignit. cap. Solorzanos tom. 2. de jure Indiar. lib. 3. cap. 24. n. 78.* Villaroel *tom. 1. regim. Eccl. g. 5. art. 5. Azor, Ca-*

stropalao, Garcia, & Lothar. quos refert Thomas Hurtado p. 1. de *resid. resol. 3. per. cor.* Idemque Auditoribus Sacræ Rotæ concessum esse à Clemente VII. refert Barboia ad *Trident. d. n. 48.* Quare omisâ prædictâ sententiâ, ut difficultati satisfaciamus dicendum est, principium illud, videlicet parem vim habere privilegii, & consuetudinem, procedere data æqualitate rationis; in præfenti vero casu magnam adesse differentiam rationem, quia scilicet quando privilegium conceditur contra naturam alicujus actus à lege instituti, quædam cognitio lolet præcedere, quæ ad id faciendum inducat, *cap. requirunt, vers. Nisi rigor, l. q. 7.* quæ manifestè cessat in consuetudine contra naturam actus, ac proinde non decebat hanc vim consuetudini deferre, prout in aliis multis denegata est, ut in *cap. Messana, de elect. cap. clerici, de judic.* In quibus tamen casibus licitum est privilegium, exponit glossa communiter recepta in *cap. Imperium 10. dist. cap. præter 26. verbo Dnabus, 32. dist.*

COMMENTARIUM.

Cum Innocentius III. mandasset Capitulo Paduano, ut magistro G. præbendam, & manualia (quæ tantum residentibus dari solebant) conferrent, ipsi malitiosè gratiam ipsam interpretantes, assererent se non teneri mandatum adimplere, quia ipse Magister non residebat, & in ipso rescripto expressè cavebatur, ut illi præbendam conferrent, quæ uni ex residentibus assignari solebat. Et cum consultus fuisset Innocent. pro explanatione ipsius gratiæ rescribit, quod cum beneficium Principis latissimè sit interpretandum, dicto Magistro præbenda quæ tantum residentibus in victu, & vestitu assignatur, erat conferenda: ex qua decretali sequens communiter deducitur assertio: *Beneficium Principis latissimè est interpretandum.* Probant textus in *c. si quem, §. prevaricator, q. 3. c. frater 16. q. 1. c. de auctor. §. usu pal. cap. cum dilecti, de donat. c. ex parte, de decimis. cap. qui a circa, de privil. cap. si quem, §. notandum 2. quæst. 3. cap. visis 16. quæst. 2. c. pastoralis, de donat. l. beneficium ff. de cons.*

const. Princip. l. i. ff. de jure immuni. Illustrant ultra congestos à Barboſa in *praesenti*. Duarenus ad *tit. de constit. Princip. cap. 3.* Donel. *lib. i. comment. cap. 29.* Connanus *lib. i. comment. cap. 16. num. 6.* Rebuffus de *privil. schol. privil. 32. num. 12.* Menochius *lib. 3. de praesumpt. praesumpt. 97. num. 19. & praesumpt. 103. num. 21.* Mantica de *conject. lib. 8. tit. 6. num. 11. & de tacit. tit. 4. num. 57.* Valascus *consult. 58. num. 11.* Sanchez *lib. 2. de matrim. disput. 4. num. 33.* Rebelus de *justit. 2. part. lib. 1. de contract. quest. 2. sect. 1.* Suarez *lib. 8. de legib. cap. 27. num. 9.*

3. *Impugnatur tradita assertio.* Sed hæc assertio difficilis redditur sequenti juris consideratione; nam beneficium, seu privilegium contra jus concessum, non latè interpretari, immò restringi debet, *cap. 1. & 2. de filiis presbyt. lib. 6. cap. quod dilecto, de consanguin. & affin.* Sed beneficium, de quo in *praesenti*, contra jus commune concessum fuit; siquidem secundum jus commune præbendæ, quæ in victu, & vestitu consistunt, tantùm divinis officiis interessentibus, non verò absentibus assignari possunt, *cap. unic. de cleric. non resid. lib. 6.* igitur in *praesenti* casu beneficium Pontificis latè interpretari non poterat. Accedit, nam collatio præbendarum ad Capitulum spectat, ut probavi in *cap. 1. ne Sede vacante.* igitur cum ex ampliatione *praesentis* beneficii magnam præjudicium irrogaretur Canonicis, non ampliandum, immò potius restringendum beneficium videbatur, juxta legem *quotiens. Cod. de præb. Imper.* Deinde principium illud ab Innocentio adductum, videlicet beneficium Principis latissimè esse interpretandum, difficile videtur, siquidem variis juris testimoniis docetur beneficium Principis strictè interpretari debere, ut in *l. 2. §. si quis à Principe, & §. merito. ff. ne quis in loco publico. l. si quando 35. in princip. Cod. de inoffic. cap. final. de præb. l. sepe. ff. de officio Presid. Authent. de non alienandis, §. quia verò collat. 2.* Ergo non rectè in *praesenti* docetur, beneficium Principis latissimè esse interpretandum.

4. *Traditur ratio decidendi.* Quà difficultate oppressi repetentes in *praesenti* varias interpretationes adduxerunt *praesenti* decisioni. Glossa in *praesenti* recurrit ad voluntatem Pontificis, assertens ideo in terminis hujus textus latissimè fuisse factam interpretationem, quia sic Innocentius voluit. Verùm hunc Glossæ intellectum merito improbat Panormitanus hic, quia Summus Pontifex ferè semper respondet juxta jus commune, *cap. in causis de rejudic.* Unde in *praesenti* casu, si beneficium ab eo concessum repugnabat juri communi, ab eo non ampliari, immò restringi debebat: quare ipse Panormit. sequitur alium Glossæ intellectum, videlicet in *praesenti*

casu beneficium non juri communi contrarium, immò secundum jus fuisse, quia Magister hic absens erat in servitio Episcopi, vel Pontificis, & sic juxta jus commune debebat pro *praesente* judicari, juxta tradita in *cap. 7. de cleric. non resid.* & ita cum juri communi conforme esset, debebat ampliari potius quàm restringi, ex *l. final. ff. de constit. Princip.* Deinde Glossa, & Abbas fatentur, privilegium, de quo in *praesenti*, esse quidem contra jus commune; ideo autem in eo fieri latissimam interpretationem, quia constabat de intentione Pontificis volentis huic Magistro, etsi non resideret, providere tanquam residenti, ut apertè colligitur ex illis verbis, ubi Pontifex jubet isti Canonico provideri sicut uni ex aliis residentibus. Sed iis sententiis omissis, verius dicendum est, in *praesenti* specie ideo latissimam fieri interpretationem, quia non agebatur de privilegio, sed de mandato de providendo, quod ex motu proprio Summi Pontificis emanavit, ideo latissimè est interpretandum, juxta textum in *cap. si pluribus, de præbend. in 6.* Aliter dicendum est, si mandatum illud simpliciter concessum esset, quoniam tunc ut odiosum strictè erat interpretandum, juxta textum in *cap. quamvis 4. eodem tit. de præbend.*

Unde non obstat dubitandi ratio supra adducta, siquidem in *praesenti* non de privilegio, sed de mandato de providendo agitur, in quo interpretatio non est strictè faciendâ. Nec obstat, quod etiam in hoc mandato præjudicium Canonicorum verſatur, quia ipsi de jure communi poterant præbendam conferre, ideoque mandatum esse odiosum: quomam respondetur, hoc non esse considerabile quando Summus Pontifex concedit simile mandatum, quia ipsi Pontifici competit suprema beneficiorum dispensatio secundum idem jus commune, *cap. 2. de præb. lib. 6.* Nec obstat augmentum ipsius difficultatis deductum ex variis utriusque juris locis, in quibus docetur, privilegium Principis strictè esse interpretandum. Pro quorum solutione, & concordia cum aliis, in quibus contrarium docetur, dicendum est, discrimen esse constituendum inter privilegium, seu Beneficium, quod alicui conceditur cum tertij præjudicio; & inter illud privilegium, quod aliquid præter jus continet, ex quo nulli præjudicium sequitur. Primo casu quodlibet beneficium, seu privilegium strictè interpretandum est, *l. penult. cum aliis supra adductis, de constit. Princip.* Secundo verò casu amplè, & plenissimè interpretandum est in eodem casu, vel persona, de qua loquitur, non verò extra casum, vel personam in beneficio expressam, ut jam notavi in *cap. 7. de privil.*

5.
Dissol-
vitur
dubi-
tandi
ratio

CAPVT XVII.

Idem^a Colubriensi, & aliis Episcopis in Regno Portugallie constitutis.

CUM in partibus vestris, peccatis exigentibus, sæpe contingat diversa loca interdicto supponi, quando generale, vel particulare dici debeat interdictum, apud vos accepimus in dubium revocari; cum illi, qui ab Ecclesia Romana decorari privilegio meruerint, videlicet ut cum generale interdictum terræ fuerit, liceat eis clausis januis, non pulsatis campanis, exclusis excommunicatis, & interdictis, suppressa voce divina officia celebrare, interdicto particulari se asserant non arctari, asserentes illud interdictum generale dumtaxat, quando regnum, vel saltem provincia

D.D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

Ggg 3 tota